

ODBOR REGIJ
Direkcija E za horizontalne politike in mreže
DIREKCIJA C za posvetovalno delo, komisija COTER

**Splošne informacije o usmerjenem posvetovanju glede Uredbe Evropskega parlamenta
in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za povezovanje Evrope
COM(2011) 665**

Zdajšnja finančna, gospodarska in politična kriza je pozornost usmerila na potrebo po nadaljnjih naložbah v infrastrukturo, ki bi prinesle rast in dodatne zaposlitve ter zagotovile mobilnost ljudi in blaga po Evropi, s tem pa bi se dokončala povezovanje enotnega trga ter gospodarska, socialna in teritorialna kohezija EU.

V odgovor na te izzive Komisija predlaga, naj se v prihodnjem večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020, ki je bil objavljen 29. junija 2011, predvidi oblikovanje novega celovitega infrastrukturnega instrumenta: instrumenta za povezovanje Evrope (IPE), ki ga bo EU uporabljala za naložbe na prednostna področja prometa, energije in telekomunikacij. Evropska komisija je končni predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za povezovanje Evrope (COM(2011) 665) predstavila 19. oktobra 2011.

Petdeset milijard EUR proračunskih sredstev, predvidenih za instrument, bo porabljenih za financiranje projektov, ki zapolnjujejo vrzeli v evropskem energetske, prometnem in digitalnem ogrodju. S spodbujanjem bolj ekoloških načinov prevoza, hitrih širokopasovnih povezav ter uporabe obnovljivih virov energije v skladu s strategijo Evropa 2020 bo prispeval tudi k temu, da bo evropsko gospodarstvo bolj prijazno do okolja. Poleg tega bo financiranje energetskih omrežij še dodatno povežalo notranji trg z energijo, zmanjšalo odvisnost EU od uvoza energije ter prispevalo k zanesljivosti preskrbe. Z usmeritvijo v pametna, trajnostna in v celoti povezana prometna, energetska in digitalna omrežja bo instrument za povezovanje Evrope resnično pomagal pri dokončanju enotnega evropskega trga.

Komisija je izbrala vrsto projektov, pri katerih bi imele dodatne naložbe EU največji učinek. Pričakuje zlasti, da bo instrument za povezovanje Evrope pritegnil dodaten naložbeni kapital iz zasebnega in javnega sektorja, saj bo povečal verodostojnost infrastrukturnih projektov in zmanjšal njihovo tveganost. Komisija prvič predlaga enoten instrument za financiranje in skupen pravni okvir za vse tri sektorje, ki se povezujejo v omrežja, ter tako spoštuje svojo zavezo za ustvarjanje sinergije in poenostavitev pravil.

Namen skupnega okvira in enotnega finančnega instrumenta IPE je poenostavitev sedanjega okvira EU za financiranje infrastrukture vseevropskih omrežij.

Komisija si prizadeva zlasti za dosleden pristop k financiranju projektov EU v vseh treh sektorjih (prometu, energiji in telekomunikacijah).

Predvideva tudi, da naj bi skupni okvir instrumenta za povezovanje Evrope ustvaril ekonomijo obsega zaradi administrativnih prihrankov, učinkovitejše uporabe virov in večjega dobička, ki bo plod teh sinergij.

Poleg tega bo zagotovil bolj pregleden, dosleden in poenostavljen pristop glede financiranja EU, kar naj bi pripomoglo k oblikovanju okolja, ki bo bolj naklonjeno naložbam in bo lahko pritegnilo vlaganja zasebnega sektorja, potrebna za doseg ciljev EU. Ta pobuda bo omogočila nadaljnje sodelovanje med vsemi tremi sektorji, in tako okrepila izmenjavo dobrih praks. S tem se bo posledično povečala učinkovitost in uspešnost financiranja EU v vseh naložbenih sektorjih.

Instrument za povezovanje Evrope: promet

Iz instrumenta za povezovanje Evrope bo 31,7 milijarde EUR namenjenih za nadgradnjo evropske prometne infrastrukture, dograditev manjkajočih povezav in odpravo ozkih grl. Od tega bo za projekte na področju prometa v državah prejemnicah sredstev iz Kohezijskega sklada namenjenih približno 10 milijard EUR, preostalih 21,7 milijarde EUR pa za prometno infrastrukturo v vseh državah članicah.

Prometni sistemi v Evropi so se navadno razvijali v skladu z zahtevami znotraj posameznih držav, zato niso povsem prilagojeni pretoku blaga in ljudi po Evropi. Razvoj mednarodnih prometnih koridorjev je zato nujen za doseg ciljev enotnega trga, kohezijske politike in strategije Evropa 2020. Skladno s tem je Evropska komisija opredelila vseevropsko "osrednje omrežje", sestavljeno iz večmodalnih koridorjev za učinkovit tovorni in potniški promet z majhnimi izpusti. S to naložbo se bosta izboljšali učinkovitost in trajnost obstoječe infrastrukture, dograjene bodo manjkajoče povezave in zmanjšale se bodo težave zaradi ozkih grl.

Instrument za povezovanje Evrope: energija

Predlagana uredba Komisije o smernicah za izvedbo prednostnih nalog na področju evropske energetske infrastrukture navaja dvanajst glavnih prednostnih infrastrukturnih koridorjev in območij, in sicer po štiri v vsakem od navedenih sektorjev: električna energija, prenos plina (skupaj z uporabo pametnih omrežij), elektroenergetske avtoceste in čezmejna omrežja ogljikovega dioksida.

Že razvoj električnega in plinskega omrežja naj bi po predvidevanjih do leta 2020 stal 200 milijard EUR. Komisija pričakuje, da bo polovico te naložbe financiral trg, medtem ko bodo za drugo polovico potrebni javni ukrepi, ki bodo spodbudili potrebna zasebna vlaganja.

Instrument za povezovanje Evrope: telekomunikacije

Glavni cilj EU na področju telekomunikacij je odprava digitalnih ozkih grl, ki ovirajo dokončanje enotnega evropskega digitalnega trga. V ta namen namerava EU vzpostaviti celovito širokopasovno

omrežje in ključne infrastrukturne platforme za digitalne storitve, ki bi omogočili dosledno digitalno uporabo evropskih javnih storitev. Obe omrežji sta ključnega pomena za izpolnitev evropske digitalne agende in kot prispevek k cilju pametne rasti iz strategije Evropa 2020. Kot že omenjeno, bi za naložbe za uresničitev teh ciljev do leta 2020 potrebovali več kot 270 milijard EUR. Vendar pa Evropska komisija meni, da bo zasebni sektor brez javne intervencije EU vložil le dokaj skromnih 50 milijard EUR. Ker so družbene koristi naložb v digitalno infrastrukturo tako pomembne za evropske državljane in enotni trg, so javne intervencije ključnega pomena za spodbuditev trga.
